

[Arbejdsministeren.]

diktere, i hvilken kasse forsikringen skal finde sted.

Jeg vil gerne som indledning til mine bemærkninger fremdrage nogle af de synspunkter, som ved den første arbejdsløshedslovs gennemførelse i 1907 fremførtes vedrørende dette spørgsmål; idet jeg udbeder mig formandens tilladelse til nogle citater.

Det udtales således i motiverne — rigsdagstidende 1906—07, tillæg A. sp. 2787—90:

„Hvorvidt de „faglige“ eller de „kommunale“ kasser herefter vil få den største betydning, skal kommissionen ganske lade stå hen. Dette vil fremtiden bedst udvise. For de større byers vedkommende ville de fagligt organiserede kasser vistnok vise sig at have den største leveevne. I og for sig vil det fra et forsikringsteknisk synspunkt set ikke kunne bestrides, at det for kassernes levedygtighed vil være det heldigste, at ikkun de nærmest beslægtede risikoer forenes i samme kasse. Dette vil imidlertid ikke kunne ske i de kommunale kasser. Sådanne ville derfor kun kunne have deres samfundsmæssige berettigelse i kommuner, hvor risikoen i alt væsentligt er ens, såsom i de mindre landkommuner, hvor der ikke findes stationsbyer. At de imidlertid her ville kunne gøre fyldest, bør vistnok erkendes. Er risikoen derimod meget forskellig, tvinges man med nødvendighed til dannelsen af fagligt organiserede kasser med et videre virkeområde. Jo mere man specialiserer risikoen, des større må virkeområdet være, således at dette vistnok i de fleste tilfælde må omfatte enten hele riget eller større landsdele. Dette vil i flere henseender medføre store fordele.“

Senere indenrigsminister Jensen-Sønderup udtalte under forhandlingerne i folketinget — rigsdagstidende 1906—07, folketingets forhandling sp. 2488—89:

„at det i alt fald i alt væsentligt bliver de faglige organisationer, som danner forsikringskasser, med andre ord, at det vil blive faglige kasser, som omfatter hele landet.“

Senere statsminister Niels Neergaard udtalte ved samme lejlighed, sp. 2473—74:

„Vi ere under vort arbejde i kommissionen gåede ud fra, at sagen for en meget væsentlig del måtte løses eller måtte ønskes løst ved faglige sammenslutninger helst af så udstrakt karakter som muligt. Vi have i ret stort mål taget sigte på sammenslutninger af et fags medlemmer hele landet over, og vi have gjort det væsent-

ligt af to grunde. For det første mene vi, at vi gennem disse større faglige sammenslutninger bedst og i grunden alene nå det, som atter er en nødvendighed, for at disse foreninger forsikringsmæssigt kunne bære sig, nemlig det, at der fra fagets egne medlemmer øves et tilstrækkeligt pres på dem af arbejderne, som måske have deres så nogenlunde på det tørre, som måske ikke af den rene selvinteresse ganske umiddelbart ville være drevne til at indtræde i en sådan forsikring, fordi de af en eller anden grund mene sig sikre på at have regelmæssigt og stadigt arbejde. Vi må stole på, at solidaritetsfølelsen indenfor faget driver sådanne arbejdere ind i forsikringsforeningen, thi det er netop denne stab af arbejdere, som skal bære den. Denne fagets solidaritet kunne vi ikke få frem gennem mindre, stedlige kasser, den må vi have frem gennem de store, faglige sammenslutninger.

Og den anden grund, hvorfor vi have anset denne form for særlig ønskelig frem for den mere lokale, er den, at vi jo gerne i forbindelse med forsikringskassen skulle have et udstrakt arbejdsansvisningsvæsen. Vi skulle jo gerne have det således, at man såvidt muligt forebyggede arbejdsløsheden. Når man har en organisation, der omslutter faget over hele landet eller i alt fald over en større landsdel, vil man i overordentlig mange tilfælde kunne forhindre, at en arbejdsløs mand falder kassen til byrde, derved at man, for så vidt han er bevægelig nok dertil, forsåvidt han er ugift o. s. v., sender ham et andet sted hen, hvor der er arbejde at få, og indenfor faget er man gennem den indbyrdes forbindelse, som man allerede på forhånd gennem organisationen har, allerbedst i stand til at vide, hvor sådant arbejde kan fås, og hvor man skal sende ham hen. Det er væsentligt af disse grunde, at vi særlig have taget sigte på de faglige sammenslutninger.“

Professor Birk, der repræsenterede højre, udtalte, sp. 2454:

„..... jeg ved — og det skal jeg ikke lægge skjul på —, at denne lov og disse kasser intet ere værd, i det øjeblik fagforeningerne ikke tage dem under armen. Jeg antager nemlig, at det er — lad mig sige en fjerdedel — af arbejderne, der aldrig i deres liv have været arbejdsløse og have meget ringe chance for at blive det, og de ville ikke, som vi også kende det fra udlandet — de ere jo kun mennesker —, underkaste sig den præmie, som de skulle betale ikke for deres egen arbejdsløshed, men for andres. Fagfor-